

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. S

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr. Skav nr.7

Herad: Bindal

Emne:

Bygdelag: Vassbygda

Oppskr. av: Ingvald Wærstad

Gard:

(adresse): Lande

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Jeg har ikke kunnet få noget sikkert om dette punkt . Det eneste er at enkelte påstår at de fikk mer for ei ku som hadde fått skav for di ho så g betre ut .

Lorents Holand ,Sømna ,gardbrukar f. 1878 seier det vart finare kjøt på kyr som hadde fått skav .

2. Det har ikke vært mulig å få nogen opplysninger om at kjøtet vart dårlegare når dyra fekk skav .

3. Lorents Holand seier : Mjølka vart feit og raud .

Jeg har derimot hørt nevnt at det skulle bli en sterk smak på melka dersom kua fekk mykje skav .

4. Fra Frilstad i Sømna fortel L.H. at Eldor Frilstad hadde 19 kyr og bruka da 90 lass skav .

Her i Vassbygda og grahnebygda Velfjord var det rogne-skav dei nytta . Min gamle forteller M. Olsen forteller fra Velfjord i 1884. Det kom en mann til Velfjord

fra Folldal som het Peder Estensen .Han er død for nogen år siden . Sammen med ham kom en Ole Eriksen

fra Tønset . Denne mannen reiste fra bygda igjen .

Peder Estensen fortalde at det var lite om arbeid å

få ,men så fekk dei arbeid hos Morten i Tomaslia .

Dei kom dit straks over nyåret . Det bar til i skav-

skogen . Dei hadde 6 naut og 2 hestar på garden .

Dei hadde sett inn ein gammalhest for mykje . Dei hogg rogn i skagen og køyrde heim 200 lass . Då det lei på vintervåren kom lensmannen og panta for skatt m.m. hjå Morten . Desse to arbeidskarane skjøna då at det var tvilsamt at dei fekk løn for arbeidet sitt . Dei vart då samde med Morten at dei skulle få hogga tømmer åt seg sjølv i 14 dagar og låna hest og køyra det fram med . Dei hogg av alle krefter og køyrde tømmeret over vatnet til eit anna vall . Dette tok Morten til å undra seg på . Han fekk likevel ikkje vita kvifor dei køyrde det vekk . Då dei gjekk inn denne avtalen hadde dei fått det skriftleg . Då dei var ferdige ,for dei sin veg . Men ei tid etter traff Morten Peder og spurde om han hadde beviset (kontrakten) på seg . Peder svara nei ,for han meinte at dersom han hadde teki det fram ville Morten ha rivi det frå han .

Dei hadde ei avsaga sirupsama som dei hadde skavet i . Det var mulig avsaget 1/3 part . Denne tønna måtte dei ha full av skav kvar kveld .

5. Den omskrivne skavkniv har jeg ikke hørt snakk om her .

6. ukjent .

7. Her hadde vistnok de fleste nok skavskog sjølv .

En stor del av gårdene : Hongbarstad ,Vatnan ,Govasli , Sveli og Damman var leilendingsbruk under Bindalsbruket.

I brukskogene fikk de nok ta så mye skav dei ville .

Lauvskogen vil dei gjerne ha vekk der .

I år er det vistnok så å si slutt med å ta skav her . Det er ellers ikke så mange årene siden det var vanlig å ta skav . Her kommer vel in det tilfellet at det er bedre om arbeid for folk og så kjøper dei heller høy frå Sømna . I dei seinere år har det

vært vanleg . Dengang jeg mottok denne spørrelista ,
spurte jeg barna i klassen om det var nogen som tok skav
i vinter . Det var ingen av hjemmene til skolebarna
som tok skav nu . I distriktet ellers er det vistnok
så godt som slutt med skavingen .
Når dei hadde skava av rogn saga dei ho opp til ved .
Denne veden vart då turka . Den vart kalla "Skjevl " .
Dei har då ortaket . Det var hart som skjevl " .